

РОЛЬ І МІСЦЕ ДЕРЖАВИ У МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ УКРАЇНИ

Грень Л. М.

Головним завданням сучасного професійно-технічного навчання в умовах стрімких змін, що відбуваються у світі, є підготовка кваліфікованих робітників і молодших спеціалістів, здатних до самореалізації, швидкого реагування до потреб ринку праці, активна участь у соціально-економічних і культурних процесах країни та світу. Розроблення державних стандартів з нових робітничих професій, оновлення чинних державних стандартів, налагодження взаємодії держави та суб'єктів підприємницької діяльності сприяють створенню сучасної системи підготовки кваліфікованих кадрів, здатних до постійного вдосконалення фахової майстерності і до змін видів професійної діяльності [1, с. 79]. Ключова роль у цьому процесі належить державі, адже “управління системою освіти з боку держави здійснюється на основі реалізації комплексу заходів, дій, які спрямовані на корекцію та встановлення основ економічних, соціальних, політичних та інших процесів по відношенню до цієї системи” [2, с. 111]. Так, на поточний 2019 рік державою виділено на модернізацію закладів освіти 50 млн. грн., за які на базі 45 професійних училищ створять навчально-практичні центри (НПЦ), де учні працюватимуть із сучасною технікою та матеріалами. Відповідна субвенція на місця була розподілена Урядом України 10 квітня 2019 року [3]. Міністр освіти і науки Л. Гриневич підкреслила, що “НПЦ є важливою платформою для підготовки учнів, де вони вчаться працювати із сучасними матеріалами, обладнанням та технологіями”, “центри відкривають додаткові можливості для самих закладів профосвіти, які, наприклад, можуть залучати додаткові кошти, організовуючи курси підвищення кваліфікації, навчання дорослих” [3]. До основних напрямів модернізації змісту професійно-технічної освіти можна віднести: створення навчально-практичних центрів із сучасним обладнанням для навчання за найбільш гостродефіцитними професіями; підвищення професіоналізму педагогів та майстрів виробничого навчання; розвиток навчально-матеріальної бази закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Нами було проведено опитування серед студентів 2 курсу – майбутніх молодших спеціалістів Харківського комп'ютерно-технологічного коледжу Національного технічного університету “Харківський політехнічний інститут” спеціальності “Розробка програмного забезпечення”, результати якого ми наводимо. Так, на запитання “На Вашу думку, не вирішення яких проблем стримує розвиток системи професійно-технічної освіти?”, респонденти надали такі відповіді: “Застаріла система навчання, непристосована до сучасних реалій”, “застаріле обладнання лабораторій та технічних засобів навчання”, “низький професійний і педагогічний рівень окремих викладачів”, “надання застарілої навчальної інформації”. На прохання сформулювати пропозиції щодо напрямів покращення функціонування та (або) роз-

витку системи ПТО, ми отримали від респондентів відповіді, які об'єднали у блоки:

1. Соціальне партнерство (“надавати студентам можливість на практиці вдосконалювати свої вміння шляхом співпраці з більшою кількістю підприємств”, “надання спонсорської допомоги збоку приватних та закордонних фірм щодо покращення технічних засобів та практичних навичок”, “більше уваги приділяти практиці студентів на підприємствах”, “навчання студентів не тільки у викладачів коледжу, а й у фахівців-практиків за визначеним напрямом”, “підвищувати рівень співпраці з роботодавцями”, “залучати до процесу навчання фахівців з підприємств”, “надавати дієву допомогу у працевлаштуванні”, “співпрацювати з різними компаніями для подальшого проходження практики студентами у цих компаніях”).

2. Забезпечення якості навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти збоку викладачів та майстрів виробничого навчання (“більше уваги приділяти якості викладання спеціальних предметів”, “студентам мати можливість окрім обов'язкових предметів вивчати предмети за власним вибором, тобто студент якоюсь мірою сам складає свій план навчання”, “викладачам застосовувати інноваційні методики викладання”).

3. Забезпечення якості підготовки фахівців у вищих закладах освіти (“краще готувати майбутніх викладачів”, “при розробці планів навчання урештешувати сучасні технології та останні розробки з програмного забезпечення”).

4. Міжнародна співпраця (“можливість проходити практику за кордоном”, “активізація обміну досвідом за кордоном”).

5. Покращення профорієнтаційної роботи (“заохочення молоді на ту чи іншу спеціальність шляхом пояснення кінцевої мети навчання”).

6. Фінансування (“покращити фінансування закладу на державному рівні”, “надавати студентам більше пільг”).

Отже, за результатами нашого дослідження ми можемо зробити такі висновки.

По-перше, держава відіграє головну роль у реалізації освітньої політики щодо розвитку і функціонування системи професійно-технічної освіти.

По-друге, модернізації закладів професійної (професійно-технічної) освіти сприятиме подальша увага збоку держави у розв'язанні питання удосконалення змісту та практики використання механізмів державного управління системою професійно-технічної освіти на державному та регіональному рівнях [1, с. 82].

Список використаних джерел:

1. Грень Л. М. Державне управління розвитком професійно-технічної освіти: аналіз тематичного спрямування наукової літератури / Л. М. Грень // Інвестиції: практика та досвід. – № 5. – 2018. – С. 79–84.

2. Халимоник О.П. Стратегічне управління системою освіти в Україні / О. П. Халимоник // Інвестиції: практика та досвід. – № 5. – 2018. – С. 109–113.

3. <https://mon.gov.ua/ua/news/v-ukrayini-stvoryat-she-45-npc-u-zakladah-profesijnoyi-osviti-uryad-rozpodiliv-na-miscya-peredbacheni-na-ce-50-mln-griven>